

## **PER UNA EDUCACIÓ LLIURE D'ASSETJAMENT LGBTQI+FÒBIC** 38a AGO -27 de febrer de 2016

### Una societat amb LGBTQI+fòbia, és una societat malalta

En alguns entorns juvenils, existeix la percepció que els temes d'identitat de gènere i orientació sexual estan resolts, que tant dones, homes i altres són persones lliures, la qual cosa no permet veure les desigualtats i discriminacions existents. S'identifica també, el fenomen de repetició de discursos que s'han sentit, sovint estèrils i superficials, que desmotiven la reflexió i no permeten seguir avançant en el treball per la no discriminació efectiva en tots els àmbits.

Quan parlem d'orientació sexual i identitat de gènere, és sabut que la norma heteropatriarcal marca unes pautes dominants de comportament que es reflecteixen en una relació de poder marcada per l'opció heterosexual per sobre de la resta. Aquesta relació de poder, sovint es converteix en discriminacions envers els col·lectius LGBTQI+ en diversos àmbits com l'educatiu, el laboral, el social i l'associatiu.

La LGBTQI+fòbia és una conseqüència del sistema normatiu de gènere i consisteix en la por, l'odi, el rebuig i el menyspreu cap a les persones LGBTQI+, fomentant actituds discriminatòries i de vulneració dels seus drets fonamentals i afectant el creixement de la salut mental, física i emocional a curt i llarg termini. L'assetjament provoca entre d'altres, una menor assistència a classe, una menor participació i un aïllament social que minven la confiança i l'autoestima de les persones LGBTQI+, afectant tant en el procés educatiu com en la posterior vida laboral.

### LGBTQI+fòbia i la salut dels i les joves

Les recerques europees posen de manifest l'elevat nombre de persones joves que pateixen assetjament lesbofòbic, homofòbic, bifòbic i transfòbic en l'àmbit educatiu i laboral. Un estudi recent, conclou que un 47% dels i les enquestades han viscut amenaces o assetjament escolar i un terç s'ha plantejat la possibilitat del suïcidi. D'altres investigacions, indiquen que més de la meitat dels i les joves LGBTQI+ als Estats Units, se senten insegurs, consideren perillosos els climes escolars i que persones joves LGBTQI+ són quatre vegades més propenses a intentar el suïcidi que les persones heterosexuales. Pel que fa a les persones joves transsexuals, les xifres són encara més alarmants, més de la meitat dels i les enquestades han pensat a suïcidar-se i una de cada quatre ho ha intentat. Per últim, les persones bisexuals són el col·lectiu amb pitjors resultats de salut mental (altes taxes de depressió, ansietat, autolesió i suïcidi). Per exemple, les dones bisexuals tenen un 64% més de possibilitats de patir desordres alimentaris, un 37% més d'autolesionar-se i un 26% més de patir depressió que les lesbianes. Les recerques tant a nivell internacional com en el Regne Unit, atribueixen aquests mals resultats a la bifòbia, la invisibilitat de les persones bisexuals i

a l'exclusió social tant de la societat en general com del propi col·lectiu LGBTQI<sup>+</sup>.

El malestar emocional, l'abús de substàncies, les preocupacions sobre la seva salut sexual i reproductiva i els trastorns alimentaris, entre d'altres, són problemes comuns que afecten i preocupen els i les joves LGBTQI<sup>+</sup>.

### L'escola, agent clau en la lluita contra la LGBTQI<sup>+</sup>fòbia

L'escola és un espai important de formació i socialització d'infants i joves. Durant aquest període, la comunitat educativa viu envoltada d'uns models de conducta i d'identitat de gènere que reproduïxen els patrons de la societat heteropatriarcal en la que vivim i que conformen l'arrel de la violència de gènere amb la qual encara convivim.

Recentment, els casos d'assetjament escolar han pres un major protagonisme als mitjans de comunicació, i han posat el focus d'atenció en una problemàtica que no té res de nova i en les reivindicacions històriques dels moviments de defensa i lluita pels drets LGBTQI<sup>+</sup>.

El cas del suïcidi de l'Alan, un estudiant transsexual que patia assetjament escolar a causa de la seva identitat de gènere, posa de manifest que encara queda molta feina per fer i que a la comunitat educativa en el seu conjunt se li planteja el repte d'aconseguir unes escoles lliures de violències i discriminacions. Les persones LGBTQI<sup>+</sup> es troben en una situació de vulnerabilitat davant l'assetjament escolar que sempre ha tingut greus conseqüències, molt sovint invisibilitzades i marcades pel tabú i el desconeixement.

Les entitats juvenils han sigut, són i han de ser una part activa en la construcció d'un nou model educatiu que permeti superar el binarisme i les estructures excloents, en les quals noies, nois i altres en edats sensibles a la construcció de les seves identitats viuen dia a dia.

Per tot això, defensem que és necessari incorporar un discurs d'apoderament pel que fa a l'assetjament escolar i la LGBTQ<sup>+</sup>fòbia a les escoles, i en general als espais del dia a dia d'infants i joves. Un discurs que doti de recursos i d'eines al col·lectiu jove i que s'allunyi de l'òptica d'abordar la problemàtica des del càstig de l'agressor i de la victimització en el cas de la persona que pateix l'agressió. Considerem que les comunitats educatives tenen un potencial transformador en aquest àmbit, si es doten dels recursos formatius adequats tant per al professorat com per a les famílies. Aquest fet però, implica assumir que s'han de plantejar canvis estructurals en l'educació formal.

En aquest sentit, denunciem la falta de recursos que hi ha hagut fins ara en els centres educatius per poder abordar la temàtica. No existeix formació

per al professorat que tracti específicament aquesta problemàtica i sovint recau en la mateixa estructura de l'escola. Si l'escola no canvia, si no es treballa el problema d'arrel i des de l'inici (parvulari), no aconseguirem una plena inclusió social, les discriminacions LGBTQI+ i la violència estructural que s'estén a la major part de les dimensions de la vida de les persones es continuarà reproduint i el rol de l'escola continuarà sent, en el millor dels casos, assistencialista; pal·liar els efectes de les conseqüències.

Per tot això, el jovent organitzat:

- Exigim al Govern de la Generalitat el compliment i el desplegament ràpid i efectiu de la Llei 11/2014. Llei de drets de les persones, lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals per a l'eradicació de la bifòbia, l'homofòbia i la transfòbia, que constitueix un marc legal i normatiu per garantir un tracte igualitari a totes les persones.
- Reclamem que s'estableixin protocols de detecció, acompanyament i derivació per a l'abordatge de la lesbofòbia, l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia en tots els àmbits institucionals (escola, sanitat, treball, justícia, seguretat, etc.).
- Reivindiquem que s'incorpori l'educació en la diversitat de forma transversal a les escoles. Tot i que, valorem els esforços realitzats fins ara per la comunitat educativa instem a l'impuls del treball contra l'assetjament escolar amb una visió àmplia que impliqui a tota la comunitat i no només a la víctima i a l'agressor. Cal que s'abordi i es tracti des de tots els agents socials, incloses les entitats juvenils, els orígens de la discriminació per motius d'identitat de gènere i orientació sexual.
- Reclamem també una educació holística de la salut on s'integri la vessant emocional com la cognitiva. L'escola ha d'esdevenir un espai segur i de confort pels i les joves i també ha de permetre aflorar totes aquelles qüestions que preocupen i pateixen els adolescents molt sovint en silenci. Cal educar en salut emocional a les escoles: dotar de recursos i habilitats proactivament, no només com a resposta.
- Per últim, ens encoratgem a treballar en coordinació amb la resta de la comunitat educativa a la promoció de recursos per al treball de la salut mental i emocional, així com eines i elements que contribueixin a un treball de les entitats amb els centres escolars.

Resolució presentada pel Secretariat del CNJC